

GÜVENLİ SINIF, GÜVENLİ SÖZLER

Süre	40 dakika (1 ders saati)
Uygulayıcı	Sınıf rehber öğretmeni
Etkinlik türü	Koruyucu-önleyici rehberlik ve sınıf temelli psikososyal destek
Etkinlik alanı	Güven duygusu, duyguları ifade etme, empati, güvenli iletişim

Etkinliğin Amacı

Öğrencilerin okul ortamında güven duygusunu güçlendirmek; korku ve kaygı gibi duygularını ifade etmelerine, şaka ile tehdit içerikli söylemleri ayırt etmelerine ve gerektiğinde güvenilir yetişkinlerden yardım istemelerine yardımcı olmak.

Kazanımlar

- Güven veren kişi ve durumları fark eder.
- Korku, kaygı ve güven gibi duygularını tanıır ve ifade eder.
- Şaka ile tehdit içerikli sözleri ayırt eder.
- Sözlerinin başkaları üzerindeki etkisini fark eder.
- Yardım isteyebileceği yetişkinleri belirler.

Kullanılacak Materyaller

Öğrencilerin defterlerinden çıkaracakları birer boş sayfa, kalemler, tahta ve tahta kalem; öğretmenin okuyacağı üç kısa örnek durum. İsteğe bağlı not kutusu.

1. Başlangıç: Güvenli Sınıf Kuralları — 5 dakika

Öğretmen şu açıklamayı yapar

“Sevgili öğrenciler, bazen duyduğumuz sözler veya yaşadığımız olaylar bizi korkutabilir, üzebilir ya da endişelendirebilir. Bunları hissetmemiz doğaldır. Bugün kendimizi güvende hissetmek, birbirimizi anlamak ve arkadaşlarımızla daha güvenli iletişim kurmak üzerine konuşacağız.”

Tahtaya yazılacak kurallar: Birbirimizi dikkatle dinleriz. Kimseyle alay etmeyiz. Kimse konuşmaya zorlanmaz. Birbirimizin duygularına saygı gösteririz.

2. Benim Güven Kaynaklarım — 8 dakika

Öğrenciler defterlerinden birer boş sayfa çıkarır. Aşağıdaki üç ifadeyi tamamlamak için 5 dakika verilir; kalan 3 dakikada gönüllü kısa paylaşımlar dinlenir.

Öğretmen şu açıklamayı yapar

1. Okulda kendimi güvende hissetmeme yardımcı olan şey: ...
2. Korktuğumda veya endişelendiğimde konuşabileceğim yetişkin: ...
3. Kendimi daha güvende hissetmek için ihtiyaç duyduğum şey: ...”

ÖĞRETMENE NOT

Güven duygusunun yardım isteyebileceğimiz kişileri ve bizi koruyan kuralları bilmekle güçlendiğini vurgulayın.

3. Şaka mı, Korkutucu Söz mü? — 10 dakika

Öğretmen şu açıklamayı yapar

“Arkadaşlarımızla şakalaşmak, gülmek ve eğlenmek güzeldir. Ancak bazen şaka olarak söylediğimiz sözler karşımızdaki kişiyi korkutabilir. Önemli olan yalnızca bizim ne söylemek istediğimiz değil, sözlerimizin arkadaşlarımızı nasıl etkilediğidir.”

Örnek olay 1: İki arkadaş birbirlerine komik bilmeceler soruyor ve birlikte gülüyorlar.

Örnek olay 2: Bir öğrenci arkadaşına istemediği bir lakapla sesleniyor. Arkadaşı rahatsız olduğunu söylemesine rağmen buna devam ediyor.

Örnek olay 3: Bir öğrenci arkadaşlarına zarar vereceğini söylüyor. Arkadaşları korkunca “Şaka yaptım.” diyerek gülüyor.

Her örnekten sonra sorular: “Bu davranış karşındaki kişiye nasıl hissettirebilir?” “Şaka ile korkutucu davranış arasındaki fark nedir?” “Böyle bir durumda ne yapılmalıdır?” Her durum için 2-3 kısa gönüllü yanıt alınır.

Öğretmen şu açıklamayı yapar

“Bir sözün şaka amacıyla söylenmesi, onun başkalarını korkutmadığı anlamına gelmez. Özellikle öldürmek, yaralamak veya zarar vermekle ilgili sözler şaka olarak kullanılmamalıdır. Böyle ifadeler duyduğumuzda bunu güvendiğimiz bir yetişkine bildirmeliyiz. Okulumuz bu tür durumları ciddiyetle değerlendirir. Gerektiğinde ailelerle görüşülür, okul kuralları uygulanır ve güvenlik için ilgili kurumlarla iletişime geçilir. Amacımız herkesin güvende olmasıdır.”

Öğretmen şu açıklamayı yapar

“Örneğin bir öğrenci, arkadaşlarına zarar vereceğini söyler ve sonra ‘Şakaydı.’ derse öğretmenler bu sözü görmezden gelmez. Önce herkesin güvende olup olmadığı değerlendirilir; öğrenciyle ve gerekirse ailesiyle görüşülür. Ciddi bir tehdit veya güvenlik riski varsa emniyet birimlerine ve gerekli diğer makamlara bilgi verilebilir. Her olay kendi koşullarına göre değerlendirilir; her söz otomatik olarak polis işlemi veya ceza anlamına gelmez.”

ÖĞRETMENE NOT

“Şaka yaptım.” ifadesinin sorumluluğu kendiliğinden kaldırmadığını açıklayın. Örnek olayda gerçek öğrenciye ilişkin isim, sınıf veya ayırt edici ayrıntı kullanmayın.

4. Birlikte Güvendeyiz — 10 dakika

Tahtaya şu soruyu yazın: “Bir arkadaşımız korktuğunda veya kendisini güvensiz hissettiğinde ona nasıl yardımcı olabiliriz?” Yanındaki arkadaşıyla 2 dakika düşünmesini isteyin. Gönüllü cevapları üç başlıkta toplayın: Dinleriz – Destek oluruz – Yetişkinden yardım isteriz.

Öğretmen şu açıklamayı yapar

“Bir arkadaşımız korktuğunda onu dinlemek, duygularını küçümsememek ve gerektiğinde bir öğretmenden yardım istemek çok değerlidir. Ancak tehlikeli bir durumu kendi başımıza çözmeye çalışmamalıyız. Güvenliğimizle ilgili konularda yetişkinlerden destek almak doğru bir davranıştır.”

Ardından “Okulumuzda kendimizi güvende hissetmek için hepimiz hangi davranışlara dikkat etmeliyiz?” sorusunu yöneltin ve 4-5 kısa yanıt alın.

5. Sonlandırma: Duygularım ve Güvenli Okulum — 7 dakika

“Bugünkü çalışmanın sonunda kendinizi nasıl hissediyorsunuz?” diye sorun. Gönüllü öğrenciler tek kelimeyle paylaşabilir; istemeyenler sayfalarına yazabilir. Ardından “Okulda kendimi daha güvende hissetmek için ...” cümlesini tamamlatın.

Öğretmen Őu açıklamayı yapar

“Hepimizin zaman zaman korktuğu, üzüldüğu veya endişelendiği durumlar olabilir. Böyle zamanlarda yalnız olmadığımızı bilmek önemlidir. Öğretmenleriniz, okul yönetimi ve rehberlik servisi sizleri dinlemek ve desteklemek için buradadır. Birbirimize saygı gösterdiğimiz, korkutucu sözlerden uzak durduğumuz ve gerektiğinde yardım istediğimiz bir okul ortamını hep birlikte oluşturabiliriz.”

Değerlendirme

Öğrencilerin güven kaynaklarını belirleyebilmesi, Şaka ile tehdit içerikli söylemleri ayırt edebilmesi ve yardım isteyeceği yetişkinleri tanıması gözlemlenir. Tamamlanan sayfalar gönüllü olarak toplanabilir. Belirgin korku veya güvensizlik ifade eden öğrenciler rehberlik servisine yönlendirilir.

Öğretmene Kısa Notlar

ÖĞRETMENE NOT

- Olayın ayrıntılarını veya öğrenci isimlerini paylaşmayın; olayı canlandırmayın.
- Öğrencileri kişisel deneyimlerini anlatmaya zorlamayın.
- Korkuyu küçümsemeyin; kesin güvence vermeyin.
- Somut tehdit bildirimini olursa sınıf önünde tartışmadan okul yönetimine ve rehberlik servisine iletin; acil tehlikede acil yardım sürecini işletin.
- Yaptırımları korkutma amacıyla değil, sorumluluğu açıklamak için ele alın.